

РЕШЕНИЕ

№ 23162

гр. София, 09.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 48 състав, в публично заседание на 11.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калина Пецова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **3138** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 145 и сл. от АПК, вр. чл. 40, ал. 1 от ЗДОИ.

Образувано е по жалба на М. И. М. с адрес в С. Американски щати чрез адв. Г. В. със съдебен адрес [населено място] срещу Заповед № 95-00-157/04.03.2026 г. на Министерство на външните работи в частта по т. 1, с която е отказан достъп до обществена информация, изискана по реда на ЗДОИ с постъпило заявление, заведено с вх. № ЗДОИ-44/18.02.2026 г.

В жалбата се твърди, че обжалваната заповед за неправилна и необоснована, а търсената със заявлението ни информация е обществена по смисъла на чл.2 ал.1 и чл.11 от ЗДОИ, като отказът за предоставянето ѝ противоречи на целта на закона. Твърди се, че исканата информация представлява служебна обществена информация по смисъла на чл. 11 ЗДОИ, тъй като е свързана с осъществяване на административна дейност и упражняване на правомощия от страна на държавен орган. Получаването, обработването и съответно проверката от страна на органа на „дипломатически грами/ноти, доклади, писма или друг вид официална кореспонденция“, които съдържат информация относно обществено значими обекти институции, каквато е Църквата „Св. И. Р.“ в [населено място], САЩ, както и относно личността на заявителя на достъпа до обществена информация като обществен деятел, представлява служебна обществена информация по смисъла на чл. 11 ЗДОИ. Тя е свързана с осъществяване на административна дейност и упражняване на правомощия от страна на държавен орган при обработка и проверка на официална кореспонденция и получени сигнали. Сочи се, че част от функциите и правомощията на държавният орган, в случая Министерство на външните работи, са свързани с осъществяването на външната политика на страната, насърчаването на българската култура и традиции в консулските окръзи. Твърди се, че получените дипломатически грами/ноти, доклади,

писма и др., по тях са от естество пряко да влияят върху тези политики, а когато се отнасят до важни обществени обекти и деятели за съответната общност, информацията има характера на обществена такава, тъй като съдържа данни относно обществения живот, обективирани в документи и други материални носители на данни, създавани, получавани или съхранявани от задължения субект. Твърди се, че заявената от информацията относно конкретно лице също има характера на обществена такава - щом дейността и личността на жалбоподателя е попаднала в съдържанието на официални грами, разменени между ГК-Ч. и МВнР, задълженият субект не може да откаже достъп до информацията под предлог, че същата няма характера на обществена такава. Съдържащите се в официална дипломатическа кореспонденция данни относно личността и дейността на жалбоподателя съставляват част от официална административна дейност на държавни органи, която подлежи на контрол и отчетност, тъй като въз основа на нея същите формират свои позиции и политики. Счита се, че е налице засилен обществен интерес от разкриване на информацията относно основанията, при които държавни органи събират и обменят информация за дейността на религиозна организация, която не се финансира от държавния бюджет, доколкото това засяга принципите на прозрачност, законност и недопускане на административен произвол. Сочи се, че дипломатическите грами, изготвяни и/или получавани от Министерството на външните работи (МВнР), по своята същност представляват документи, създавани и съхранявани от държавен орган във връзка с неговата дейност по осъществяване на външната политика на Република България. По своята същност те са документи, създавани и съхранявани от държавен орган във връзка с неговата дейност по осъществяване на външната политика на Република България. Следователно те попадат в категорията на служебната обществена информация по смисъла на чл. 11 ЗДОИ. Счита се, че в зависимост от съдържанието си, част от тези грами могат да бъдат класифицирани като държавна или служебна тайна по смисъла на чл. 25 и чл. 26 от Закона за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ), когато нерегламентираният достъп би увредил интересите на държавата, свързани с външната политика или националната сигурност (чл. 25, ЗЗКИ и чл. 26, ЗЗКИ]. В тези случаи органът е бил длъжен служебно да предостави частичен достъп по реда на чл. 37, ал. 2 от ЗДОИ чрез заличаване на защитените елементи. Пълният отказ да се предостави каквато и да е част от съдържанието на грамите и писмата е непропорционален и е самостоятелно основание за отмяна на заповедта. Дипломатическите грами обаче обективират официални позиции, оценки и факти, които имат самостоятелно значение в рамките на външнополитическата дейност на държавата. Те не са вътрешни работни бележки, а официална кореспонденция между дипломатическите представителства и централата на МВнР. Следователно, по принцип не могат да се квалифицират като информация за оперативна подготовка без самостоятелно значение. Счита се, че МВнР е изследвало частично наличието на надделяващ обществен интерес по смисъла на §1, т. 6 от ДР от ЗДОИ, което на основание чл. 13, ал. 4 от ЗДОИ е основание за отпадане на ограничението за достъп по чл. 13, ал. 2, т. 1 от ЗДОИ. Излага подорбни съображения. Позовава се на съдебна практика. Претендира се присъждане на направените разноски.

В проведеното открито съдебно заседание жалбоподателят М. И. М. се представлява от адв. В., който поддържа жалбата. Счита се, че е налице надделяващ обществен интерес от представяне на информацията. Представя списък на направените разноски по делото. Представя писмена защита.

Ответникът – Постоянен секретар на МВнР, чрез процесуалните си представители юрисконсулт юрк. Д. и юрк. К., в съдебно заседание оспорват жалбата с искане същата да бъде отхвърлена като неоснователна и необоснована. Представят писмена защита. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение, като се прави възражение за прекомерност на претендираните

от страна на жалбоподателя разноски за адвокатското възнаграждение.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Административното производство е образувано по заявление с рег. № ЗДОИ-44/18.02.2026г. в МВнР, препратено на основание чл.32 от ЗДОИ от Администрацията на Министерски съвет за отговор по т.1 и т.3 от заявлението. Със същото е поискан достъп до подробно описана в него обществена информация, а именно:

1. да бъдат предоставени копия от всички постъпили в периода от 19.02.2021 г. до 29.01.2026 г. в МС и/или Дирекция „Вероизповедания“ от МВнР и/или Генерално консулство на РБ в Ч., САЩ дипломатически грами/ноти, доклади, писма или друг вид официална кореспонденция /независимо от техния формат, вид и наименование/, съдържащи фактически твърдения, засягащи и отнасящи се до дейността на Църква „Св. И. Р. Чудотворец“, [населено място], САЩ или дейността на М. И. М. в качеството ми на член на църковната общност, но не само.

3. да бъдат предоставени копия от всички становища, инструкции, методически указания или други документи с методически или разяснителен характер, издадени от Дирекция „Вероизповедания“, адресирани към Министерството на външните работи и/или Генералното консулство на РБ в Ч., САЩ в периода от 19.02.2021 г. до 29.01.2026 г., които са издадени по повод дейността, функционирането и/или управлението на Църква „Св. И. Р. Чудотворец“, [населено място], САЩ, независимо от тяхното наименование, вид и форма.

3. е направил искане информацията да му бъде изпратена по електронен път или интернет адрес, където се съхраняват или са публикувани данните.

Последвало е издаване на Заповед № 95-00-157/04.03.2026 г. на Постоянен секретар на МВнР като на жалбоподателя по т.1 от заявлението е отказан достъп до исканата информация на основание чл. 37, ал. 1, т. 1 във връзка с чл. 13, ал. 2, т. 1 от ЗДОИ с мотиви, че търсената информация е създадена по повод дейността на министъра на външните работи и МВнР, свързана е с оперативната подготовка на актове на министъра на външните работи и няма самостоятелно значение. Информацията включва сведения и данни, които не се характеризират със значимост, определеност и дълготрайност, поради което въз основа на същата не би могло да се състави обективно и пълноценно мнение относно обществения живот и дейността на задължения субект, каквато е една от основните цели на ЗДОИ. Органът е изложил мотиви, че не може да бъде обоснован надделяващ обществен интерес по смисъла на § 1, т. 6 от ЗДОИ, който на основание чл. 13, ал. 4 ЗДОИ да преодолее ограничаването на правото на достъп до обществена информация като е посочил, че Министерството на външните работи на Република България чрез Генералното консулство на Република България в Ч. следи развитието по отношение на църквата „Св. И. Р. Чудотворец“ в Ч. единствено в рамките на изпълнението на нормативно установените си правомощия и задължения, свързани с насърчаването на българската култура и традиции в консулския окръг, при следване на принципа на ненамеса в църковните дела. Не може да бъде обоснован надделяващ обществен интерес по смисъла на §1, т. 6 от ДР от ЗДОИ, предвид обстоятелството, че обектът, във връзка с който е направено искането, не е собственост на българската държава, същият е извън територията на Република България и нашата държава не осъществява суверенитета си върху него, като търсената информация не се отнася до разходването на публични средства и управляването на държавно имущество и предоставянето ѝ не би могло да доведе до повишаване на прозрачността и отчетността на дейността на министерството. Посочил е още, че в случая не са изминали две години от създаването на търсената информация, поради което предвидената в чл. 13, ал. 3 от ЗДОИ хипотеза, при която ограничението по чл. 13, ал. 2 от ЗДОИ не може да се прилага, не е налице.

Именно този отказ по т.1 от заявлението е предмет на настоящето съдебно производство.

За издадената заповед заявителят е уведомен чрез адв. Ц. чрез ССЕСВ на 04.03.2026 г.

При така установеното от фактическа страна, Административен съд София-град обуславя следните правни изводи:

Административният акт за отказ от предоставяне на достъп до обществена информация, наименован заповед, е издаден от компетентен орган - Постоянен секретар на МВнР в условията делегиране на правомощия по реда на чл.28, ал.2 от ЗДОИ съгласно Заповед № 95-00-129/20.02.2026г. на Министъра на външните работи. Заповедта представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 АПК, който пряко, непосредствено и неблагоприятно засяга жалбоподателя и той разполага с правен интерес от оспорването му.

Жалбата е допустима за разглеждане, като е подадена в законоустановения 14-дневен срок от получаване на оспореното решение. Заповедта е получена на 04.03.2026г., а жалбата е депозирана в деловодството на съда на 13.03.2026г.

Разгледана по същество жалбата е основателна предвид следното:

Съгласно изричната разпоредба на чл. 168, ал. 1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен, въз основа на представените от страните доказателства, да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, като съгласно ал. 2 на същия член съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

Процесният административен акт е издаден от компетентен орган – Постоянния секретар на Министерството на външните работи, който е изрично упълномощен със Заповед № 95-00-129/20.02.2026 г. на Министъра на външните работи, представена по делото на л.32, в съответствие с разпоредбата на чл. 28, ал. 2 от ЗДОИ. При издаване на решението е спазена законовата форма, съгласно чл. 34 ЗДОИ, вр. чл. 59 АПК. Изложени са мотивите, обусловили крайния извод за постановения отказ.

В хода на административното производство не се установи да са допуснати нарушения на административнопроизводствените правила, които да бъдат определени като съществени и съответно да обосноват отмяната на акта само на това основание – ответникът се е произнесъл по отправено заявление, регистрирано по надлежния ред, по реда, предвиден в ЗДОИ.

Съдът намира обаче, че оспореният отказ за предоставяне на достъп до обществена информация е материално незаконосъобразен.

За да откаже достъп до информацията, съдържаща се във посочените в т.1 от заявлението „дипломатически грами/ноти, доклади, писма или друг вид официална кореспонденция /независимо от техния формат, вид и наименование/, съдържащи фактически твърдения, засягащи и отнасящи се до дейността на Църква „Св. И. Р. Чудотворец“, [населено място], САЩ или дейността на М. И. М. в качеството ми на член на църковната общност, но не само. " ответникът е приел, че търсената информация е създадена по повод дейността на министъра на външните работи и МВнР, свързана е с оперативната подготовка на актове и няма самостоятелно значение. Като правно основание за постановения отказ е посочена разпоредбата на чл. 37, ал. 1, т. 1 вр. чл.13, ал.2, т.1 от ЗДОИ. Настоящият съдебен състав не възприема тези изводи на задължения по ЗДОИ субект.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ обществена информация е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. В тази връзка съдът счита, че описаната по-горе информация има характера на обществена такава и същата може да даде възможност на гражданите, които я търсят, да си съставят собствено мнение относно

дейността на задължения субект. Съгласно чл. 21 от Закона за дипломатическата служба генералното консулство е териториално структурно звено на МВнР, част от задграничното представителство на РБългария, което осъществява дипломатическа и/или консулска дейност в друга държава или при международни правителствени организации. В тази връзка кореспонденцията между него и МВнР е вътрешнослужебна, но именно от същата гражданите могат да си съставят мнение за дейността му. Дипломатическите грами, изготвяни от МВнР, представляват документи, създадени и съхранявани от държавен орган във връзка с неговата дейност по осъществяване на външната политика на Република България. В същите се обективират официални позиции, оценки и факти, които имат самостоятелно значение в рамките на външнополитическата дейност на държавата. Те са официална кореспонденция между дипломатическите представителства и централата на МВнР. Следователно данните, съдържащи се в същите, са свързани с обществения живот, и представляват служебна информация по смисъла на чл. 11 от ЗДОИ, а именно: сведения и данни, които се събират, създават и съхраняват от органа във връзка с дейността на министерство на вътрешните работи и дипломатическите служби извън страната - в случая в Ч., САЩ. Налице е и второто изискване на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ - исканата информация дава възможност на заявителя да си състави мнение за дейността на задължения субект във връзка с функциите на МВнР и дипломатическите служби по чл. 3 от Закона за дипломатическата служба, по отношение всички български граждани, намиращи се извън територията на РБ, а именно да защитава правата и интересите на българските граждани в чужбина в съответствие с принципите и нормите на международното право. Предвид това съдът приема, че информацията, съдържаща се в тези документи, не е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и има самостоятелно значение. Следователно не е налице посоченото от ответника основание по чл.13, ал.2, т.1 от ЗДОИ, за да се откаже достъп до същата още повече, че в заявлението се иска информация пряко засягаща заявителя като член на църкованата общност. Като е приел противното, ответникът е издал незаконосъобразен акт, в противоречие с материалния закон, тъй като разпоредбата на чл. 13, ал. 1 ЗДОИ предвижда, че достъпът до служебна обществена информация е свободен. От една страна този род информация е служебна, което задължава органа да я предоставя на гражданите по тяхно искане. От друга страна в този смисъл е налице и втората кумулативна предпоставка от легалното определение чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ, а именно: исканата информация да дава възможност на заявителя да си състави мнение за дейността на органа, до когато е отправено заявлението. Предвид изложеното съдът приема, че оспорената част заповедта следва да бъде отменена на основание чл. 146, т. 4 АПК. При условията на чл. 173, ал. 2 от АПК преписката следва да бъде върната на задължения по ЗДОИ субект за ново произнасяне, при съобразяване дадените в мотивите на настоящето решение указания по тълкуването и прилагането на закона. При новото произнасяне задълженият субект следва да съобрази, че информацията, достъпът до която е поискан, е служебна обществена информация, достъпът до която е свободен, съгласно чл. 13, ал. 1 ЗДОИ. Неоснователно е твърдението на процесуалните представители на ответника, че за да се предостави достъп до исканата информация, се налага систематизиране и обобщаване, поради което следва да се приеме, че същата не съществува във вида, поискан от заявителя. Последният изрично е посочил достъп до информацията в кои документи иска да му бъде предоставен за определен период. т.е. иска се информация, съдържаща се в съществуващи и съхранявани от задължения субект документи, а не се иска създаване на нова информация, която да съдържа мнение, оценка или становище на задължения субект във връзка със съхранявана при него информация. В тази връзка проверката в кои документи се съдържа исканата информация, за да се предостави достъп до същата, не изисква създаването на качествено нов (по съдържание) документ като носител на

информация. Фактът, че информацията, достъп до която е поискал, го касае и лично, не е основание за отказ от предоставянето ѝ, тъй като такова основание за отказ не е предвидено в ЗДОИ. При липсата на друг ред за предоставяне на информация, за наличието на какъвто не се твърди в случая, всеки гражданин има право да поиска достъп до информация, която го касае и лично, за да си състави мнение за дейността на задължения субект.

При този изход на спора, в полза на жалбоподателя следва на основание чл.143, ал.1 от АПК да се присъдят разноски по делото. Същите са поискани съобразно представен списък /л.136/ - в общ размер на 215.11 евро - адвокатско възнаграждение в размер 210 евро и държавна такса в размер на 5.11 евро.

Възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ответната страна се свежда единствено до заявлението, че се прави възражение за прекомерност, но не се излагат никакви аргументи в подкрепа, поради което и на основание чл. 78, ал. 5 ГПК вр. чл. 144 АПК, съдът не дължи произнасяне по немотивирано възражение. Освен това според чл. 36, ал. 2 от ЗАДв, размерът на възнаграждението се определя в договор между адвоката и клиента; размерът на възнаграждението трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в наредба на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа, каквато в случая се явява Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа. Съгласно чл. 8, ал. 2 от Наредбата за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела е 1000 лв. или 511,29 евро. В случая претенцията на жалбоподателя е за присъждане на разноски за адвокатска защита значително под посочения минимален размер. При това положение разноските следва да бъдат присъдени в претендиращия размер.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 и чл.143, ал.1 от АПК, Административен съд София - град, Второ отделение, 48 - ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ т.1 от Заповед № 95-00-157/04.03.2026 г. на Министерство на външните работи, с която е отказан достъп до обществена информация, изискана по реда на ЗДОИ с постъпило заявление, заведено с вх. № ЗДОИ-44/18.02.2026 г.

ИЗПРАЩА преписката на Постоянен секретар на Министерство на външните работи за ново произнасяне по т.1 от заявление вх. № ЗДОИ-44/18.02.2026 г., подадено от М. И. М. съобразно дадените в мотивите на настоящето решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОПРЕДЕЛЯ 14-дневен срок за произнасяне на административния орган, считано от датата на получаване на административната преписка.

ОСЪЖДА Министерство на външните работи да заплати на М. И. М. разноски по делото в размер на 215.11 евро /двеста и петнадесет евро и единадесет цента/.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване на основание чл. 40, ал. 3 ЗДОИ.

СЪДИЯ